

VLAAMSE OVERHEID

Leefmilieu, Natuur en Energie

[C – 2016/36573]

26 OKTOBER 2016. — Ministerieel besluit houdende vaststelling van de maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Berlare Broek - Donkmeer en houdende ontheffing van verbodsbepalingen die gelden in het Vlaams Ecologisch Netwerk

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW,

Gelet op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 25, § 3, eerste lid, 2°, het laatst gewijzigd bij decreet van 20 april 2012, en artikel 47, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 44ter, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2007;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, artikel 27, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 maart 2008;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015;

Gelet op het ministerieel besluit van 28 mei 2014 tot instelling van het natuurinrichtingsproject Berlare Broek – Donkmeer;

Gelet op het advies van het natuurinrichtingsprojectcomité, gegeven op 22 oktober 2015;

Gelet op het advies van de inspectie van financiën, gegeven op 6 april 2016;

Overwegende dat het natuurinrichtingsproject Berlare Broek – Donkmeer wordt uitgevoerd via de verkorte procedure, vermeld in artikel 44 en volgende van het voornoemde besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998;

Overwegende dat het projectrapport een voorstel bevat van de binnen het natuurinrichtingsproject Berlare Broek – Donkmeer te treffen maatregelen en uitvoeringsmodaliteiten;

Overwegende dat het natuurinrichtingsproject Berlare Broek – Donkmeer een optimale inrichting beoogt van het projectgebied met het oog op het behoud en het herstel van een uniek laagveenecosysteem;

Overwegende dat het natuurinrichtingsproject Berlare Broek - Donkmeer gelegen is in de speciale beschermingszone "Schelde- en Durmeestuarium van de Nederlandse grens tot Gent": deelgebieden "Donkmeer", "Birlare Broek" (BE2300006-4), aangeduid in uitvoering van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna; dat door de uitvoering van de voorziene maatregelen de nodige instandhoudingsmaatregelen worden genomen om verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu alsook om elke betekenisvolle verstoring van de beschermde soorten en habitats in deze speciale beschermingszone tegen te gaan;

Overwegende dat het natuurinrichtingsproject Berlare Broek – Donkmeer gelegen is in de speciale beschermingszone "Durme en de middenloop van de Schelde": gebiedscode 3.5, aangeduid in uitvoering van de Europese richtlijn 79/409/EEG inzake het behoud van de vogelstand, beter bekend als de Vogelrichtlijn; dat door de uitvoering van de voorziene maatregelen de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten wordt bevorderd;

Overwegende dat de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van onder andere specifieke vegetaties als laagveen (7140), natte hooilanden (rbbHc + 6140), waterplantenvegetaties (3150), elzenbroekbossen (91E0), met speciale aandacht voor de ontwikkeling van drijftillen, verlandingsvegetaties (6340), moeraszeggevegetaties (rbbMc) en vooral rietvegetaties (rbbMr) met aandacht voor oeverinrichting met het oog op beschermde avifauna (Snor, Grote karekiet, Woudaap, Roerdomp);

Overwegende dat er ook aandacht is voor specifieke inrichting zoals onder andere paaiplaatsen, vrije vismigratie binnen de deelgebieden alsook van en naar de Schelde, overwinteringsplaatsen en dat er ook aandacht is voor ecologisch gericht visstandbeheer zoals onder andere kleine en/of grote modderkruiper, bittervoorn in combinatie met zwanenmossel en paling;

Overwegende dat voor het herstel van de biotische en faunistische waarden van een goed ontwikkeld en functionerend laagveenecosysteem voornamelijk ingrepen in de abiotische condities noodzakelijk zijn; dat abiotiek hier grond- en oppervlaktewater, bodem en onderwaterbodem betreft; dat dit niet mogelijk is voor het volledig projectgebied; dat daarom deelgebieden werden afgebakend, waarbij de grootste kansen tot herstel en ontwikkeling aanwezig zijn;

Overwegende dat de voorziene abiotische ingrepen zorgen voor goeie standplaatscondities voor planten, door de kwel te optimaliseren, een natuurlijke peildynamiek na te streven, de kwaliteit van de onderwaterbodem en het water in plassen en sloten te herstellen, de hoge abiotische potenties van de bodem (via afgravingen) te optimaliseren, waarbij deze habitats uitstekende leefgebieden zijn voor specifieke avifauna en vissen;

Overwegende dat het gebied momenteel voornamelijk te lijden heeft onder grote aanwezigheid productieve bosbeheerbestanden met veel beschaduwing en bladval door populieren in de waterpartijen, dat leidt tot eutrofiëring van het water en beperkte aanwezigheid van lichtrijke bosranden en open plekken, grote aanwezigheid van exoten, achterstallig natuurbeheer met uitblijven van maaibeheer met verstruweling en verbossing van rietlanden, drijftillen en hooilanden tot gevolg, kunstmatig visstandsbeheer met een overwicht aan bodemwoelende vissen, niet optimaal leefgebied voor specifieke vissoorten (verbinding, kraamkamer, paaiplaatsen) en migratie hinderende constructies, niet afdoende infrastructuur ten behoeve van recreatie en natuureducatie, recreatieve druk van bestaand dierenpark op kern natuurgebied (omgeving eendenkooi), ander gebruik zoals toepassen jachtbeheer, bewoning en recreatieve druk met landschappelijke verstoring, vertuining, geluidsverstoring en habitatvernietiging;

Overwegende dat omvorming naar een structuurrijk en lichtrijk elzenbroek door het kappen van populieren en verwijderen van allerlei exoten nodig is om overgangsvegetaties naar open water voor avifauna te realiseren, kwel te optimaliseren en ideale bodemomstandigheden te creëren;

Overwegende dat hydrologische optimalisatie van de waterplassen en waterlopen door baggeren van het slib, door het vermijden van nutriëntrijke watertoevoer, door het afvissen van bodemwoelende vissen nodig is om soortenrijkere waterplantvegetaties en natuurlijke visbestanden te bekomen;

Overwegende dat het creëren van goede abiotische omstandigheden zoals het hydrologisch isoleren van deelgebieden waarbij nutriëntenaanvoer wordt verhinderd en een natuurlijke peildynamiëk wordt gerealiseerd, het afgraven en afschuiven van oevers nodig is om rietland voor moeras avifauna en specifieke laagveenvegetaties te bekomen;

Overwegende dat het kappen van voornamelijk populieren en struwelen nodig is om open rietvegetatie te bekomen; dat deze deelgebieden tevens geschikt zijn voor natte hooilanden en een slotennetwerk optimaal voor vissen;

Overwegende dat de voorgestelde maatregelen gericht zijn op het realiseren van natuurverbindingsfunctie, het realiseren van het natuurstreefbeeld en het verhelpen van de vastgestelde knelpunten;

Overwegende dat bepaalde maatregelen die voorzien zijn in het inrichtingsproject Berlare Broek – Donkmeer volgens artikel 25, § 3, eerste lid, 2° van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu verboden zijn in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN); dat de minister bevoegd voor het natuurbehoud een algemene ontheffing kan geven voor maatregelen die verboden zijn in het VEN;

Overwegende dat het projectrapport werd opgemaakt door het Agentschap voor Natuur en Bos; dat de aanvraag tot algemene ontheffing werd geïntegreerd in het projectrapport; dat het projectrapport de vereiste elementen bevat zoals bepaald in artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbehoud;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos oordeelde dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt aangezien uit de omschrijving in het projectrapport van de visie en de realisatie van de voorgestelde natuurinrichtingsmaatregelen en hun impact blijkt dat het natuurinrichtingsproject juist gericht is op het behoud en herstel van de natuurwaarde; dat deze beoordeling van het Agentschap voor Natuur en Bos wordt gevolgd;

Overwegende dat het Agentschap voor Natuur en Bos oordeelde dat de activiteit voldoet aan de geldende code van goede natuurpraktijk; dat deze beoordeling van het Agentschap voor Natuur en Bos wordt gevolgd;

Overwegende dat de paragraaf “Watertoets - Natuurinrichtingsproject Berlare Broek - Donkmeer” uit het projectrapport een beschrijving en beoordeling van de effecten van de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen op het watersysteem en een toetsing aan de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid bevat;

Overwegende dat hieruit blijkt dat er geen schadelijke effecten verwacht worden op het watersysteem; dat bovendien de voorziene natuurinrichtingsmaatregelen bijdragen tot de relevante doelstellingen en beginselen uit het voornoemde decreet van 18 juli 2003 en een positieve impact hebben op het watersysteem,

Besluit :

Artikel 1. Overeenkomstig artikel 44ter van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu worden voor het natuurinrichtingsproject Berlare Broek - Donkmeer volgende maatregelen vastgesteld:

- 1° infrastructuur- en kavelwerken;
- 2° aanpassing van de wegen en van het wegenpatroon;
- 3° waterhuishoudingswerken zoals peilwijzigingen, wijziging van de structuurkenmerken van de waterlopen, aanpassen van het afwateringspatroon en aanpassing van de watertoevoer en -afvoer;
- 4° grondwerken zoals reliëfwijziging en afgraving;
- 5° de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen.

Art. 2. Overeenkomstig artikel 44ter van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu worden voor het natuurinrichtingsproject Berlare Broek – Donkmeer de volgende modaliteiten tot uitvoering vastgesteld:

1° infrastructuur- en kavelwerken, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:

- a) kappen van houtige gewassen;
- b) terugzetten hakhout;
- c) ringen van bomen;
- d) verwijderen/bestrijden van exoten;
- e) ontstronken;
- f) verwijderen kroonhout;
- g) verwijderen groenstorten, steenpuin, storende infrastructuur en constructies;

- h)* afvissen;
  - i)* aanleggen van infrastructuur in functie van vismigratie;
  - j)* aanplanten bosplantsoen/spontane verbossing;
  - k)* oplossen van problematiek gebiedsvreemd water;
  - l)* plaatsen afsluiting;
  - m)* plaatsen toegangspoort;
  - n)* inzaaien gras;
  - o)* herintroductie;
- 2° aanpassing van wegen en van het wegenpatroon, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
- a)* heraanleggen/verbeteren van wegen in functie van beheer;
  - b)* aanleggen van beheertoegangen;
- 3° waterhuishoudingswerken, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
- a)* omleiden waterlopen;
  - b)* plaatsen/ vervangen stuw;
  - c)* plaatsen duiker;
  - d)* afdammen van waterloop;
  - e)* dempen van sloten;
  - f)* ruimen van sloten;
  - g)* aanleggen van gronddam;
  - h)* herstel van slootverbindingen;
- 4° grondwerken, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
- a)* ruimen van slib;
  - b)* afgraven van opgehoogde grond;
  - c)* afgraven in functie van waterrietontwikkeling;
  - d)* plaggen van organische toplaag;
  - e)* herprofileren van oevers van plassen;
  - f)* herprofileren van oevers van sloten;
  - g)* natuurtechnisch inrichten van oevers;
- 5° de uitbouw van natuureducatieve voorzieningen, waaronder dient verstaan te worden in dit besluit:
- a)* heraanleggen/verbeteren van paden in functie van recreatie (natuurleerpad);
  - b)* plaatsen van recreatieve infrastructuur;
  - c)* optimaliseren van hengelinfrastructuur;
  - d)* plaatsen ecologische infrastructuur;
  - e)* inrichten omgeving Eendenkooi.

Art. 3. De modaliteit tot uitvoering vermeld in artikel 2, 5°, *e)* vindt enkel plaats in geval van medefinanciering door de betrokken gemeente Berlare.

Art. 4. Voor de maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Berlare Broek - Donkmeer, vermeld in artikel 1 en 2, die volgens artikel 25, § 3, eerste lid, 2° van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu verboden zijn in het VEN, wordt een algemene ontheffing gegeven overeenkomstig artikel 27 van het besluit van de Vlaamse regering van 21 november 2003 houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid.

Art. 5. De maatregelen en de modaliteiten tot uitvoering van het natuurinrichtingsproject Berlare Broek - Donkmeer, vermeld in artikel 1 en 2, zijn verenigbaar met het watersysteem en met de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid.

Brussel, 26 oktober 2016.

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,
J. SCHAUVLIEGE